

6/38

LA CAMPANA DE GRACIA

Una morta entre dos «vius».

Dibuix de J. Pellicer Montseny

la terrible fals proveidora dels cementiris, la desà al armari, resoltament decidida a no ferla servir més.

—Reposaré—va pensar—me retiraré a la vida privada i crearé coloms, qu' es una cosa que diu que distreu molt.

Al principi tot va anar d' allò més bé. La humanitat va rebre la noticia de la retirada de la Mort ab aplausos y exclamacions d' alegría, y exceptuant els fabricants de caixas fúnebres, que s' rosegavan els punys de rabia y deyan que allò era atentar a la llibertat de l' industria y destruir interessos creats, la gent no feya més que ballar y riure, veyent ja convertida la terra en un paradís.

—S' ha acabat el morir!—cridava la multitud entusiasmada:—Ja no hi ha Mort! ¡Podré viure sempre!

No obstant, un día un carro va trencar las camas a un pobre nen que jugava a la plassa, y 'ls metjes, després de mil tentativas, van declarar que 'l noy no tenia cura.

—Més valdria que s' morís!—pensaven els pares, plorant amargament, al veure patir al seu pobre fill.

Y van anar a trobar a la Mort.

—¿Voldries fernes una gracia?

—¿La de matar al vostre noy pera estalviarli sufriments? Ho sento molt, pero es impossible. Ja no exerceixo.—

Un altre día a un bon senyor va escapárseli la dona en companyia d' un xitxaretlo, y desesperat l' home, perque realment adorava a la seva muller y sense ella no podia viure, va corre també a casa de la Mort.

—¿Vols fé l' favor de matarme?

—No, senyor: hi plegat l' establiment.—

Més endavant a un desventurat van robarli tota la seva fortuna, deixantlo sense medis de subsistencia.

—Mort,—va dirli l' infelís, presentantse a casa seva:—no 'm neguis aquest obsequi, ¡mátam!

—No pot ser: m' hi retirat dels negocis.

—¿Per caritat!

—Ni per caritat ni pagant: es absolutament impossible.—

Entre tant, las malalties, eficazment secundadas per metjes y apotecaris, feyan el seu camí, y 'ls pobres pacients patían y s' recargolavan; pero no s' morían.

Els vells de cent cinquanta y cent xeixanta anys perdían las dents, els cabells, la vista, las forsas; pero no s' morían.

Els aburrits veyan escorre's els días derrera 'ls días devorats pel spleen, disgustats de tot, y malehint en alta veu la existencia; pero no s' morían.

¿Cóm havían de morirse si la Mort tenia la fals desada, y per res del món volia tréurela del armari?

—¡Mátans!—deyan els malalts.

—¡Mátans!—murmuravan els vells.

—¡Mátans!—cridavan els aburrits.

Y 'l coro creixía, creixía cada día més, arribant ja a alcansar proporcions de tempestat desenfundada.

L' un se clavava un tiro, l' altre s' tirava daltabaix del terrat, l' altre s' passava una navaja pel coll... Y es clar; l' un se quedava ab el cap foradat, l' altre ab las costellas rompudas, l' altre ab el coll obert... pero ningú s' moría.

Al fi l' Home, comprenent que aquella situació era insostenible, se 'n aná a trobar a la Mort.

—¿Perdónam!

—¿Qué?

—Ara veig que al renegar de tú vaig fer una bestiesa.

—¿De modo que la vida, sense jo, no es una delicia?

—No ho tornaré a dir may més! Cuyta, agafa l' eyna y pósat desseguida a treballar. ¡Hi ha molta feyna atrassada!

La Mort, qu' en el fondo es un tros de pa, se deixá enternir per las súplicas del Home: obri l' armari, tragué la fals, que per cert se li havia rovellat de mala manera, y s' dirigi bondadosament al carrer...

Desde aquell día, en lloch de bescantarla, l' Home sol dir molt sovint:

—Si no fós la Mort... ¡no s' podría viure!

A. MARCH

Un mort a un viu

Una vegada vaig dirte que, si avans que tú 'm moría, algun día t' escriuria, y ara aixó vaig a cumplirte.

Mes seré concís y breu, perque acostumat a jeure, la mandra ja no 'm pot treure de sobre ni 'l mateix Deu.

De modo que ara si fos lo moment piramidal del gran Judici final, carregat com estich d' os,

ó d' ossos, perque en eix lloch la carn es cosa privada, al sentir la trompetada ni m' alsaria tampoch.

Perque, es tan bó aqueix sossego, que no 'm faria aixecar encara que sentís tocar lo avuy cursi *himne de Riego*,

ni la *Marsellesa* ardida ni 'ls fúnebres *Segadors*, perque no estém pas els morts pera tornar a la vida.

Per ma part jo t' haig de dir que 'm trobo aquí tan content, que si visqués de repent com de repent vaig morir,

donaría crits tan forts protestantne ab energia, que de segú aixordaría fins als morts mes morts dels morts.

¡La vida! Per qué serveix? Per passar no mes disgustos y anarla perdent a sustos el que menos ho mereix.

¡La vida! Tothom la explota desde 'l mes gran al mes xich: si tens diners, perque ets rich, si no 'n tens, per semblant nota.

Desseguida que al mon som sens perdre temps se 'ns ataca, y las mans a la butxaca ens las hi fica tothom:

el govern, els capellans, els amichs, els forasters... En tractantse de diners may per res ne tens bastants.

Y 'l mes honrat no s' escapa de que en afrontarlo gosin y en un ridícul me 'l posin si es que té la dona guapa.

Perque la dona, amich meu, si es un pamet superior, com si fos un' unsa d' or tothom va derrera seu.

Y passa 'l que 'm va succehir ab la meva y aquell curro, que al saberho vaig fé 'l burro y de repent vaig morir.

Ara que sabs ja 'l motiu de lo que dugué 'l xibarri de que vingúes a aquest barri morintme de viu en viu,

vés y digas a la dona que deixi la hipocresía, y que al arribar el día que 'm sol dur una corona,

ab llassos llarchs com la qua d' un estel y ab lletres d' or que diuhen: *Etern recort*,

perque ho vegi la carrua de gent que 'ns ve a molestar, que es molt millor que ab aquell se 'n vagi a menjá un tortell a Sarría ó a Miramar.

Que corri a gosar, a riure, a emborraxarse, com furia desbocada, de luxuria, a afartarse bé de riure,

y que no vinga a aquests llochs a profanar cada anyada pera omplirme la fatxada del nixxo ab llantias y flochs.

Que si pels capritjos seus segueix fent lo que t' he dit, la espantaré alguna nit anant a estirarli 'ls peus;

que la que l' honra capdal ab tota barra quebranta, qualsevol cosa la espanta com al lladre criminal.

Dispensa si aixís t' amohina el qu' espera que ben prompte de la vida donguis compte y es ton amich

Jóan Molina.

L' original que es un tros de descolorit paper arrugat, obra en poder de 'n

SIMON ALSINA Y CLOS

A UNA MORTA

(MISSIVA)

Ja pots estar ben contenta de trobarte al «Altre Mon», perque lo qu' es aquí, noya,

ja ho sabs, tot va com Deu vol. No obstant presumo y m' alegre pensanhi, que dintre poch, eix amor ó eixa cobdicia

que senten pel seu *bou d' or* tots aquests *panxa-contentos* qu' un cop tips ells tips tothom, tots aquests *escanya pobres* mes granujas que *senyors*, tot aquest aixam d' abellas que xuclant nostra síor, pels jardins socials fa gala de 'l qu' es fruyt dels nostres fronts, no obstant aixó, repeteixo, tinch un presentiment bó y es que anant, com ja fá días anem, de mal en pitjor, eixa plaga, en lloch de darnos la má, com té obligació, ens declararà la guerra, guerra en que morirém tots, puig la defensa es inútil quan un no té municions de las tan indispensables pera mantenir 'l cos fort, de las qu' entran per la boca van a dar forsa als... pulmons, y allavoras ¡quina ditxa! tant de bó qu' ara ja fos! deixá aquest Mon miserable per anar al «Altre Mon», ben aprop teu a la vora de 'l que més he estimat jo. Ha de ser ma ditxa immensa quan per ff arribi aquest jorn, hont després d' amargas penas podré trobar un consel... un benestá inesplicable... ¡la felicitat d' un mort!

M. CARRÓ D' ALSINA

¡Sempre puntual!

AP

Dibuix de Apetes Mestres

—¿No 'm demanavan? Aquí 'm tenen.

Un impacient

—¿Surto?
—¡No, home! No es fins el día 10.

Dibuix de J. Pellicer Montseny

¡DIFUNTS!

Difunts de totes las rassas, tant xicots com bordegasas

y morts de mitjana edat, vells xaruchs, velles pansidas, difunts de totes las midas ivostre día ja ha arribat! Aiseu la closca pelada y deu forta batzegada

à la llosa que us cobreix; s'estremeixin d'alegría vostres ossos en tal día, ivoureu com el mon menteix!
Veureu la viuda endolada que visita apesurada la tomba del seu espós; mes veureu que porta pressa, perque just las flors endressa fá un sospir... y toca 'l dos.
Veureu l'amich, qu'entre gent se passeja indiferent, mirant la llosa que 'ns tanca, puig ha olvidat ja son cor que 'ns va tenir molt amor... quan no tenia una blanca.
Veureu lo fill descostat que á sos pares ha olvidat; veureu al pare ruhi que á sos fillets ha enterrat y may més s'ha recordat si es que 'ls vá, ó no 'ls vá tení.
Veureu la gent com rumbeja y en eix lloch crida y passeja com si fósim á un sarau; veureu com ningú 's subjecta á tení un xich de respecte al mortuori Palau.
Veureu flors, dedicatorias, coronas y altrás memorias que 'ns portan avuy aquí; llàgrima cap, puig es cosa pe 'ls vius molt amohinós y lo plorar no fá ff.
¡Veni! junteuse bé 'ls ossos tots los morts, petits y grosos y veniu al meu costat; veureu si 'us dona la gana la mes gran comedia humana que ha inventat la societat.
Pero avuy es nostre día; reventém donchs, d'alegría en tant que aquí 'ls esperém; aixerbim tots la testa y comensi la gran festa ¡ballém tots, difunts, ballém!

JOSEPH MOLAS

LO DÍA DELS MORTS

s la gran diada pels establiments de florista, ahont aquests días se 'n senten de molt bonas. En un d'ells sumament provehit, hi entra una senyora endolada, qual vel li arrossega alguns centímetros, y després de saludar diu ab salameria sentimental:
—Dispensi... no sé si podrà servirme... necessito una corona pel meu marit... difunt.
—Prou... miri si es servida, ne tenim de moltas classes y tamanyos... de porcelana, naturals, de seda, de metall, de cera, de paper...
—La classe es lo de menos, jo 'n voldria una qu'expressés el meu dolor... *al viu*.
—Vegi aquest grup de pensaments?...
—No sé... trobo que no ho manifesta prou *al viu*.
—Y aquest cor de violetes?... ¡es de molt gust!
—Que vol que li digui...
—Y aquesta creu d'aromas moradas?
—No m'acaba d'agradar...
—Miri, aquí té una combinació novetat de verda-der dol... lo mes *smart* de la temporada.
—No 's molesti mes... no 'm fan ilusió. Trobo que no expressan prou *al viu* el meu propòsit... Dispensi, un altre día serà... pássihó bé.
El dependent al quedar sol:—Al viu... al viu... ¡ah ja! deu volguer dir algú que ja li busca las pessigollas!
Desapareix l'endolada, y després de forsejar la porta entra una dona que á la llegua 's veu qu' es de fora.

—Deu vos guard... ¿què tindria una corona de poch quarets?...
—Ja ho crech... ne tenim de tots preus.
—Encare que siga venturera...
—No, aixó sí que no... totes son per estrenar.
—¿Per quí dihen que son?
—Per estrenar.
—¡Ah ja!... ¿qué 'm costará molt aquesta?
—Per vosté... tres pessetas...
—No es pas per mí, burrango... es per un difunt.
—¿De veras?
—No, de Mataró; el meu home es l'ordinari y la corona es per una filla que va tenir ab la primera dona... Per cert qu'era un *dimoni desancadenat*... ¡Deu me perdó! Jo crech que únicament se va morir per donarnos el corresponent disgust. El metje y 'l curanderó la van pagá ab que patia de *debilitat* y des qu'ella falta cada senmana estalviém dos pans de sis lliuras...
Escolten... ja serà prou reforsada per ella aquesta corona?... perque tenia molt malas mans, tot ho esparracava. Cada any, per la festa major li comprava unas espardenyas y á las set senmanas de portarlas ja no se 'n cantava gall ni gallina; es dir era una destrossadora en tot. Y xafardera y gandula...
Tot lo día s'estava *manu sobre manu* cusintse 'ls parráchs... Es vritat que de nit treballava al vapor... pero ¿qué compoñian las deu ó dotze pessetas que guanyava? Per pagá 'l ví ja 'n necessitém mes... *culculi*, el paguem á ral y en *colém* cinch litros diariament cada día...
—Si qu'amiga...
—Pro aixó sí, á tots ens veurá rojos y sanitosos... gracias á Deu...
—¡Per molts anys!
Y digui digui quan valdrá aquesta corona?... ¡diguim l'últim ara... miri que 'ls pobrets no podem gastar gaire...
—Son tres pessetas.
—¿Tres pessetas? ¡guapo! Per Sant Antón per sis rals el pastiser ens va donar un tortell que al menos ne feya dos com aquesta corona. ¿Ne volen tres rals?
—Ni un céntim menos... es preu fixo.
—¡Deu me 'n reguard!... ¡tres pessetas! malas guanyadas!
Y sense mes cerimonia y barbotejant per aquest istil, passa la porta tancantla ab forta revolada...

Al poch rato entrá esbufegant una senyora y pel primer *Deu vos guard* s'assentá en la primera cadira que trobá sens reparar que damunt d'aquesta hi havia una corona de flors de porcelana ¡que va quedar!... ja poden figurarse de la manera que deu quedar un objecte aixís, descarregant 'hi de tretze ó catorze arrobas de carn cristiana.
—¡Ay! dissimuli, una entra una mica enlluernada y no repara... Com deya, fássi l'obsequi d'anarme ensenyant tot lo que tinga... ¡Ditxosos morts y ditxosos costums! cada any me costan un dínal.
Després de mitja hora de mirarlo tot, de tocarho tot y de ferho anar enrenou, diu al dependent:
—Escolti... no tenen altrás coronas que aquestas?... ¡semblan d'encant!
—Se las mira malament, senyora, son novas de trinca...
—¿Novas? pues miri ho dissimulan bastant... Escolti... ¿quant ne demanan d'aquesta?
—Suposo que ja s'haurá fixat ab l'abundancia y frescor d'aquestas flors y ab l'exhuberancia d'aquestes llassos, y...
—Sí, senyor, sí; precisament per aixó 'm convé; desde que las mevas nenas s'han fet grans que cada any ne compro una per l'istil... Diguim el preu y no m'espanti ara...
—Miri, l'últim son dotze pessetas... preu fixo...
—¿Qué diu? dotze pessetas aquestas flors de xiu-let y aquesta cinta tan migradal... Si no que 'm tornés boja, Deu ens enguard. No farém res, jove... Aixís com aixís tampoch ne tindria prou per lo que la necessito...

LA CASTANYADA

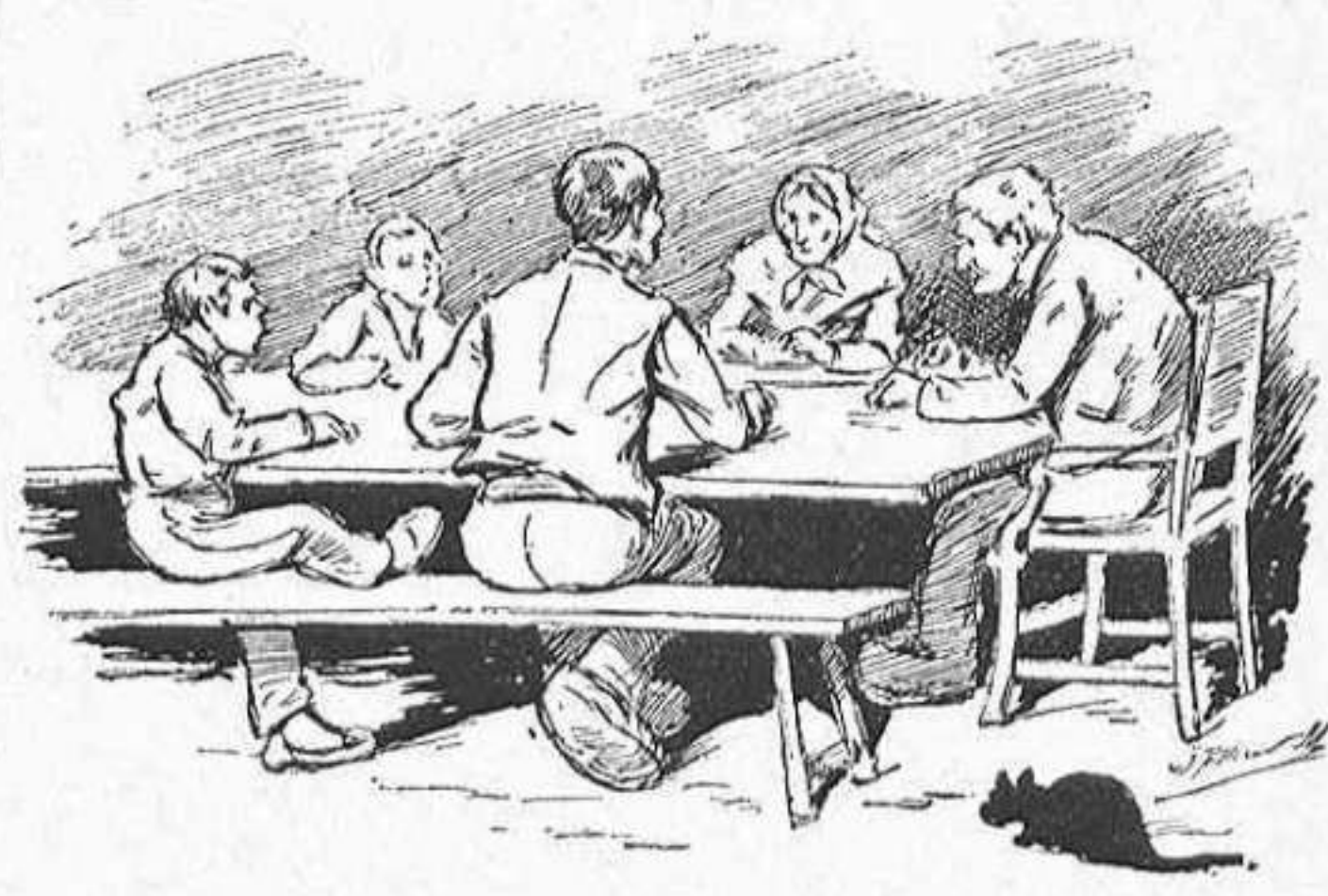

L más Tarumba acaban de sopar y preparan els fòtils pera fer la castanyada.
L'hereu encén un bon foch á la llar y els dos baylets omplan d'hermosos aglans una paella vella que té 'l fons plé de forats.
La vella prepara tot una riquesa de cervas secas, nous, admetillas y rahims, y el vell ompla las porronas del mateix vi blanc que

proporcionan al rector per dir la missa; mentrestant barrina per quantas ánimas s'han de dir pare-nostres després del rosari, repasant en sa memoria tots els antecessors morts, perque no quedi cap ánima malcontenta. ¡Pobre d'ell que se 'n descuidés alguna; no marxaria del recó foch ahont s'están las ánimas en tal vesprada y li estiraria els peus quan fos al lli! La jova té mal de caixa y se 'n puja al seu quarto.
—¡Es clar—murmura la sogra—tots els mals li venen á l'hora de dir el rosari! Que poca fé tenen aquestas mossotas de ciutat! No tindria cap mal si 's tractés de fer sarau. ¡Ay, Senyor!
Avesats á que la jova, aixerida ciutadana que s'aburreix en aquell más tan trist, no prengui part en festas casulanas, acaban per no recordarse d'ella y l'alegría invadeix la llar d'aquella bona gent.

A cada espatech que fa la pell dels aglans al esberlarse, hi respon la sorollosa rialla dels baylets. El vell amenisa la gresca barrejanthi algun qüento de bruixas ó algun epissodi una mica exagerat, de quan ell anava ab els carlins. L'hereu, sorrut com sempre, cuida que 'ls aglans quedin ben cuyts y rossos sense deixarne cremar ni un, y torra ja la quarta y darrera payellada.
Quan están tots els aglans, destinats á representar el paper de castanyas, ben cuyts y tovets, els embolican ab una borrasa y els posan al peu del caliu pera que 's conservin calentóns.
—Molt bé—diu 'l vell—ja está tot á punt de sofia. Ara á resar el sant rosari, que primer han d'esser els difunts que 'ls vius. ¡Y qui no resí ab la devoció deguda, panallet!
El vell s'asseu gravement á cap de taula, la vella á la seva dreta, l'hereu á l'esquerra serio com de costum, y 'ls baylets fent una ganyota de disgust, acaban de voltar la taula pastera.
Y comensa 'l clássich rosari dels pagesos.
—Senyor Deu nostre dirigitu... ¡Ja has tancat bé 'ls porchs, noy gran?

—Sí, pare.
—El primer misteri de goig... ¿Vols dir, Paula, qu'has pujat prou vi blanc?
—¿Qué vols emborrxarte?
—No, dona, pero jo ho deya... es quan...
—¡Avil!
—¿Qué vols, estripa qüentos?
—L'Andalet m'enquieta.

—A veure si anireu al lliit sense tastar més que pinyas... *Santa Maria, mare de Deu, pre...*

—Pare, l'ase crida. ¿Qué no li heu dat pinso aquest vespre?
—Ay carat, no. Té, segueix tú 'l rosari, que ja pujo. L'hereu s'emprén el rosari empasantee dos misteris. Torna 'l vell y el reprén á la lletania.
—*Virgo potens*.
—*Ora par nobis*.
—*Causa nostra la ticia*... ¿Sentiu?
—¿Qu' es aquest soroll?—diu la vella.
—¡Ay mare!—cridan esglayats els baylets, ab els ulls espurnejats, apretantse l'un al altre y sense sapiguer de que 's tracta.
Per dalt se sent un soroll acompassat. L'hereu adressa 'l cap com un caball quant ensuma algo; la vella 's persigna devotament, y el vell, revestintse de valor, crida:

—¡Que volen de la part de Deu!
Després queda tothom mut y en el silenci se senten com ¡ays! ofegats.
Tots comensan á tremolar, menos l'hereu qu'afila l'orella y sent distintament un ¡ay, lladre! que l'espervera.
S'aixeca ab una revolada, agafa un samalé, y pujant d'en quatre en quatre els esglahóns, se 'n va al quarto ahont dorm la seva dona.
Els de baix senten cops de peu, soroll de llyuya, una finestra que s'obra violentment, lladruchs dels gossos... y res més.
Baixa l'hereu més sorrut que may.
—¡Ay fill! eran las ánimas ¿oy?
—No, mare; era una sola ánima.
—Diguemli un pare-nostre qu' així 'ns deixaré en pau.
—No, ja sé jo lo que tinch de fer perque 'ns hi deixi. En quant al pare-nostre, ja os avisaré quant l'hi haguém de dir.

A la rectoría:
—¡Reyna santíssima! mossen Liboril ¿D' ahont ve en aquesta hora? Son las deu del vespre.

—Déixam estar, Mariona.
—¡Ay, senyor! Oh ¿y qué hi té á la cara? ¡Sanch! Deu meu, pero ¿qu' ha sigut aixó?
—Res, filla, res. Una castanyada.

JEPH DE JESPU

en Gamazo; morts, morts, no més que morts; pero morts que 'ns xuclan, que 'ns ofegan, que 'ns aniquilan.

Es impossible donar un pas sense tropear ab un cadavre. L'administració, la marina, la magistratura, l'exèrcit, tot està ple de morts.

¿Quí es aquell jutje tan estirat que ara passa? Un mort, sobre'l qual pesan las acusacions més tremendas, lo qual no obsta pera que segueixi empujant l'espasa de la justícia.

¿Y aquell senyorás? Un mort perteneixent al ram d'aduanas, que ab cinquanta duros de sou cada mes ne paga xeixanta de lloguer de pis.

¿Y aquell altre? Un mort, empleat d'Hisenda, qu'en el camp de las investigacions... no científicas hi ha trobat una mina de fabulosos rendiments.

Girémnos al exèrcit, y veurém continuar la dansa macabra.

S'han acabat ja 'ls generals que lluhían sobre'l front llorers de victoria. Els d'avuy son morts carregats de creus y de bandes, pero de tots modos morts pel triomf, per la gloria, per l'èxit.

Aquest va haver de capitular en tal part, sense disparar un tiro.

Aquell va rendirse en tal altra, després d'una lluyta de cinch minuts.

El de més allá va anar á la guerra com qui va á pescar... y no feu per cert mala pesca.

¿Y 'ls marinos? ¡Quín mostruari de cadavres! Un mort vé de Cavite, l'altre de Puerto Rico, l'altre de Santiago. ¡Ni un que pugui exclamar:—Jo vinch d'allá hont brota la victoria sobre las despullas del enemich!

Lo qual no impedeix que aquests morts vulguin dirigir els arsenals, y 'ns demanin diners per barcos y exigeixin un ministre procedent del seu fúnebre gremi.

Y en tot lo mateix: la mort imperant sobre'l cos, sobre'l ànima, sobre la butxaca, sobre la conciencia...

El parlamentarisme es mort; pero el Parlament segueix dictant lleys, creant impostos y desorganisant á la nació.

La instrucció es morta; pero ella es la que l'Estat imposa oficialment, despreciant els reflexos de la llum que brilla á l'altra part de la frontera.

La religió es morta; pero'l seu poder persisteix, y, morta y tot, la seguim, la paguem y no sabém prescindir del seu aparato.

Els partits son morts; pero en nom d'ells discutim y lluytém, y á la sombra de sas apedassadas banderas juguém á manifestacions, fem meetings y somiém truytas.

La mort, la mort invadint tot: el temple, la cátedra, el taller, el camp, la platja, el cel, la terra...

¿Qu' es aixó? ¿Es un baf passatjer, que s'extingirà per sí sol com el fum que surt de la xameneya? ¿Es tal vegada una nació que s'acaba?

El problema es serio y val la pena d'estudiarlo. Sigui transitoria epidemia, sigui enfermetat mortal, els síntomas aparents son terribles.

Vosaltres, els qu'encare creyeu tenir sanch á las venas, fixévosshi una mica ab aquest quadro; observeuho, mediteuho... y obreu després com la conciencia us dicti.

¿Els morts governant als vius!... ¡Incomprensible fenómeno!

¿Será potser qu'en aquesta terra fins els vius son morts?

FANTÀSTICH

Una «Perdiu» que fa «galls»... y gallinas

S'anomena *La Veü de Catalunya*, pero no es, no, dels catalans la veü; ho será... d'un recó de la *gardunya*; per 'xó'l poble d'aquesta *Veü* s'allunya, y aburrida *La Veü* se veu que 's veu.

Qu'aquesta *Veü* es veu que desafina á las claras ho veu hasta'l més tou; sos concerts... económichs fan tintina perque 'ls demana sòls la gens carlina, qu' es la que ab ells ens vol amagar l'ou.

Per aixó quan algú sos gori-goris sent, qu'ella creu lladruchs de llibertat, en lloch de llençar «viscas», llessa «moris» y sortits dels conduhirs respiratoris deixa anar mil xiulets recargolats.

De la font de *La Veü*, avuy en día cap lliberal ne beu, puig dona dany: es térbol el seu raig, y causaria al imprudent que á beure hi aniria sino la mort... moral, un desengany.

Que aquesta *Veü*, del poble divorciada, no es, no, la veü potent que surt del pit; es nota discordant, desafinada, de golas reaccionaries escapada pera ofegar de «llibertat» el crit.

¡Vía fora y á ells, oh Catalunya, que son pochos y cobarts, ira de Deu! Revifa'l poble, y lo fuéu empuña, y á puntadas de peu, á la *gardunya* acompanya á *La Veü*, qu' es el lloch seu.

FREDERICH GIRONELLA

SECCIÓ LLIURE

BARBARIE PURA

«Paris 18, á las 18'45.—Los periódicos de Londres no pueden disimular la gravedad de la sangrienta reyerta suscitada en el campamento de Aldershot, entre soldados de los regimientos de Worcester y de Durham, que están en expectativa de embarque para el Cabo.

Hace tiempo que se nota animosidad entre los dos regimientos, llegándose á vías de hecho en la cantina del cuartel. Empezaron los soldados á tiros, acabando por pelearse á la bayoneta los numerosos combatientes. Cinco soldados del regimiento de Durham fueron heridos de gravedad.

Sin la pronta intervención de la guardia habría habido una hecatombe.

Los cristales de las ventanas están hechos añicos á balazos.

(Publicación, 19 Octubre 1901.)»

mostra mil y tantas, el tal honor deu ser l'honor dels cafres.

Una bárbara mostra d'aquell honor l'han donada á Xina las grans potencias aliadas, aliadas pera reventar xinos indefensos que no havían pres las armas; pera furgar ab las bayonetas dels seus soldats las entranyas de pobras donas y pera furgar ab altra cosa que no son bayonetas les tendres coscos de xinas qu'han satisfet la desencadenada luxuria dels braus soldats que portaren á llunyanas terras un honor europeu, que no te cap reparo en convertirse en lladre de las riquezas dels altres. Aquet honor del quartel ja havia fet de las sevas al Tonkin, á Madagascar y altres puestos, deixant per tot basals de sanch y dol.

Els patrioters que s'esgarrihan quan els socialistas dihem que'l quartel es la escola del assassinat, que vinguin á desmentirnos ara que 'ls poso aquesta prova sota els nassos.

L'escriptor francés A. Hamon, en el seu llibre *Psicología del militar de professió*, prova teóricament y ab lluminosa abundancia de fets que la característica del militar te per objectiu la guerra, que l'

ofici l'segueix per interés personal, que l'idea de sacrificarse per la patria no hi entra pera res, que lo que busca es l'ascens que li permet gandulejar, que l'exercici del ofici 'l porta á despreciar la vida propia y mes la dels altres, que 's conduheix brutalment dintre y fora de la professió, que es grossera, que te tendencia al vici sexual, tendencia al crim legal y qu' es un ser immoral en tots els terrenos.

Sento que 'm falti l'espai, donchs ab molt gust copiaría párrafos sancers demostratius d'aquestas afirmacions; pero remeto al lector á la lectura del dit llibre. Y si després de llegirlo no pert la fé en l'exèrcit, probará l'atrofia del seu cervell y la duresa del seu cor.

Y realment. Davant de la proba de ferocitat qu'acaban de donarnos els braus soldats inglesos, ferocitat prelude de lo que fan en el Transvaal á las ordres del butxí Kitchener, cal preguntar: ¿quan una institució educa als homes de tal modo que resultan verdaderas fieras, mes que fieras, puig las fieras germanas no 's destrossan entre ellas, no será ja hora de preguntar si la tal institució es digna de portarla á la barra de l'opinió pública pera que aquesta ab la seva indignació y despreci l'obligui á desaparèixer d'una societat que blasona d'humanitaria?

A Fransa hi ha tota una corrent literaria antimilitarista. Las millors páginas d'amor al próxim las han escritas homes que no han titubejat en arrotstrar las iras dels militars de professió. Tolstoi, Gótier, Descaves, Hamon, Zola, Novicov y mil altres han condemnat el militarisme, demostrant que la guerra es filla d'aquell, que absorbeix milions que, dedicats á l'agricultura y á l'industria aumentarian el benestar dels pobles, que sòls s'ha creat pera la conquista y la repressió de la rebelió dels pobles, qu' está renyit ab el sentiment de justícia, qu' es el residuo de las edats passadas en la barbarie y que l'atavisme que significa no mereix la estima ni la consideració dels que sentintse homes treballan pera la pau y la germanor qu'ha de fecundar el porvenir.

A Espanya ningú s'ha pres la molestia d'alsar una creuhada contra aquesta barbarie. Els escriptors que més s'han indignat contra la brutalitat d'algun fet s'han limitat á condemnar el fet sense remontarse á la causa. L'exèrcit continúa sent l'arca santa á la que no 's pot tocar.

Se compren que 'ls governs y las classes privilegiadas el defensin. ¿Sense ell, qué farían? Pero no 's compren que 'ls homes de ciencia, que 'ls escriptors que miran pel porvenir de la especie y per son progrés, no hagin fueytejat com se mereix aquesta institució de la mort.

Perque es la mort. La mort de todas las energias productoras, la mort de todas las reivindicacions populars, la mort de tots els sentiments nobles, la mort de todas las ideas generosas.

La tiranía y l'privilegi tenen en ell son puntal mes fort y ferm. El dret y la justícia son mes encarnissat enemich. Sòls defensa el dret del que 'l paga, l'injusticia de la possessió dels que acaparan la terra.

Es enemich del poble al qual mira per sobre'l spatlla ab aire d'una superioritat que fa riure. El «paria» es per ell un maniquí per ensajá'l sabre. Sense ell els convents no existirían ja; el réginen que ajuda á dir missa hauría traspasat la frontera.

Es la forsa bruta obehint cegament á l'astucia dels pillos.

Una institució que viu de la mort y pera la mantsa. Valdría la pena d'enterrarla aviat. Hi guanyaría l'ignaltat, la llibertat y la fraternitat de la rassa humana.

JOSEPH PRAT.

LA GRAN NECRÓPOLIS

No cal aná al cementiri per' está entre morts, company. ¿Qué més morts que 'ls que á tot' hora pots veure sense dá un pas?

Mira aquest gran edifici; es la Casa Comunal. ¿No es cert que 't creus que aquí dintre s'hi alberga l'Integritat, dignament acompanyada del bon zel, del noble afany d'empolayná á Barcelona sense malgastá un sol ral? Donchs t'erras: aquesta casa no es, com pareix, un palau; es simplement un sepulcre hont hi descansa temps há un gran mort que s'apellida *Vergonya municipal*.

Tira avall. Som á cal bisbe. Aquí ¿qué 't pensas que hi há? ¿La caritat verdadera? ¿L'amor al próxim? ¿La pau? ¿El balsam de las feridas de la pobra societat? No senyor: dins d'eixas salas també hi ha un recort, un mort sant que 's diu *Espirit de Cristo*, víctima, com tothom sab, de la negra intolerancia y del orgull clerical.

Aném seguint. ¿El coneixes aquest castell arrogant, ab sas misteriosas portas y sos ferrats finestrals? Es un convent; nó morada de sers víus, aquí juntats ab fins racionals y nobles; sino sepulcre, trist cau hont hi reposa un cadavre nomenat *Lley natural*.

Mira ara aquesta altra tomba. Algú potsé 't sostindrà qu' es un collegi de *padres*, hont un exèrcit d'infants adquiereix l'instrucció sólida y l'educació especial que sòls la gent de sotana está en el cas de donar. No ho creguis: es un sepulcre, una fossa colosal, dipósit d'un gran cadavre que hauría sigut demá la *Juventut espanyola*, y que ara no es més que un sach de despullas lamentables que l'incens ha perfumat. Vés aquesta altra. De fixo

El Tenorio d' aquest any

Llamé al cielo y no me oyó, y pues un sol cop no val, faré un' altra pastoral, y endavant la professó.

Dibuj de R. Miró

Lo que surt de l'ànima

que tú t'imaginarás
qu' es una plassa de toros,
hermós circo destinat,
á posá á proba la trassa
d' un *diestro*, y á recrear
á un públich, que impávit mira
com, per un grapat de rals,
un home 's juga la vida
deu vegadas en un quart.
No es cap plassa; es una tomba;
el difunt qu' en ella hi ha
es un infelís que 's deya
el *Decoro nacional*.

Y aném seguint, si no 't cansas.
Aquí tens el sot hont jau
la *Constitució espanyola*,
morta ja fa bastants anys
á mans dels seus propis pares;
allá 'l ninxo consagrat
á la *Lley*, pobra senyora
que 's morí per no aguantar
las trastadas que li feyan
els seus mateixos guardians;
més amunt la sepultura
del nostre *Poder naval*;
més avall la pedra negra
que tapa 'l recort amarch
de las *Perdudas colonias*,
y aquí y allí, esparramats
en agradable desordre,
l' obelisch monumental
de l' *Arreglo de l' Hisenda*,
el sepulcre dedicat
al *Programa de don Práxedes*,
el ninxo plé de retalls
dels *Discursos de 'n Silvela*,
y dignament rematant
aquest admirable quadro,
per cap més poble igualat,
el panteón de familia
hont descansan, barrejats,
el Comerç, l' Agricultura,
la Fabricació, el Treball,
el Sentit comú, el Caràcter,
l' Anima y la Dignitat.

No cal aná al cementiri
per veure *grans morts*, company:
sense moure peu ni cama,
imira si te n' hi ensenyat!

C. GUMA

En vigílias de las eleccions municipals, y dat
que aquestas van á tenir, sobre tot á Barce-
lona, una importancia política extraordina-
ria, excitém el zel de nostros amichs, suppli-
cantlos que no s' adormin y 's disposin á
cumplir ab el seu deber.

En distints punts, y especialment en els Centres
republicans, y ab caràcter permanent en el de Fusió
republicana de la Rambla de Canaletas, número 11,
trobarán exemplars de las llistas electorals, ahont
podrán veure si hi están inscrits com electors. A
milers han anat aquests díes á consultarlas, ciuta-
dans de tots els estaments y principalment treballa-
dors, gelosos de que Barcelona no perdi la seva
fama de la primera ciutat liberal, democrática y re-
publicana d' Espanya.

Ja no 's tracta avuy del triumpo de aquesta ó aque-
lla persona, de aquest ó l' altre candidat. Contra la
seva voluntat expressa hi anirán els que figurin en
las candidaturas acordadas per las diverses agrupa-
cions republicanas, y sols ab l' estímul de cumplir
un dever polítich. Ja veurá 'l públich barceloní que
's seus noms son garantía de la més escrupulosa
moralitat y del seu amor á la cultura, al progrés y
al benestar de Barcelona.

Pero 's deuen á la causa del poble y sabrán im-
posarse un sacrifici, compensantse ab l' honor de
representar dignament als seus conciutadans.

L' esperit de las agrupacions republicanas de Bar-
celona, may havia sigut tan unánim, com en el punt
concret de las próximas eleccions municipals. Dav-
ant de la conxorxa reaccionaria que ha prés per
encetall del capdell que pretén fer el regionalisme
dels *perdigots*; davant de l' aliansa monstruosa dels
clericals, dels carlins, dels madurs y dels pochos fe-
derals del *divino Vallés*; davant dels que desde *La*
Perdiu han vomitat els més asquerosos insults con-
tra 'l poble republicá de Barcelona, s' imposa l' unió
estreta y entusiasta de tots els elements populars,
enemichs del retrocés, y enemichs sobre tot de la
més asquerosa de las farsas.

Si tothom compleix ab el seu dever, el diumenje
10 de novembre, el poble de Barcelona sabrá demos-
trar qu' es digne de l' admiració de tots els espa-
nyols que senyalan la nostra ciutat com el foc de
llum de las grans esperansas de la regeneració d' Es-
panya per medi de la República.

Fa ja més de dos mesos que una pobra mare de
Figueras reclama en vá que li retornin la filla que
unas monjas varen escamotejarli, y que segons no-
ticias li tenen guardada en un catau místich de Gi-
rona. Totas las gestions, reclamacions y esforsos de
aquella pobra dona han resultat fins ara completa-
ment estérils. Ha acudit als Tribunals y no se l' han
escoltada.

Se tracta de un nou cas Ubao. Pero com la inte-
ressada, per lo vist, no es rica, se ha de quedar sen-
se filla y entregada á la desesperació de la impoten-
cia, vevent que al que té la desgracia de ser pobre,
tothom se li gira d' espatillas, hasta la justicia.

Un periódich local denuncia ab gran luxu de por-
menors els maltractes y torments inferits per las
monjas de una Sala de Asilo de la Barceloneta á un
pobre nen, nomenat Francisco Llebrés y Rifá, á
consequència dels quals ha arribat y 's troba encare
avuy á las portas de la mort.

La Sala que regentan las piadosas monjas está
dedicat á l' instrucció (diguemne *destrucció*) dels fills
dels obrers.

A primera vista, davant de unas denuncias tan
categóricas y detalladas, sembla impossible que 's

Dibuix de F. Sardá

—Té, tothom cap al cementiri, á portar la corona. Els pobres no 'ls en podém portar de coronas als nos-
tres morts... ¡Ni sisquera sabém el lloch ahont están enterrats!...

Tribunals de Justicia no hajan prés cartas en l'
assumpto.

Pero si 's considera que l' atormentat es el fill de
un pobre treballador y que las atormentadoras ves-
teixen hàbits monacals, se compendrà que la Justi-
cia fassi l' orní.

Per aquests cassos será que la pintan ab la vena
als ulls.

Retxassém indignats lo que á propósit de la con-
ducta del *Capitán Verdades*, va dir el diputat Sán-
chez Guerra:

«Avuy—digué—s' exerceix la professió periodís-
tica, com el bandoler exerceix el seu ofici, salvo es-
cepcions.»

No, Sr. Sánchez Guerra: en el periodisme espan-
yol els honrats no forman excepció, sino els altres.
Y encare aquests s' han de anar á trobar en las re-
daccions dels periódichs podrits, que son els que 's
posan més ó menos en contacte ab las corrompudas
oligarquias de vividors que monopolisan el poder.
Son cuchs de las clavegueras gubernamentals, que
no poden viure en l' únich terreno digne de la
premsa, á la llum del sol, y respirant l' ayre pur y
sanitós de l' opinió.

BELLVER DE CERDANYA, 20 de octubre

Será precís que la senyora mestra de aquest poble
cuidi més de l' ensenyansa que de anar á l' iglesia y de
relacionarse ab la majordona, puig aixís no perdrá tan-
tas alumnas, com las que avuy se donan de baixa en vi-
sta de que no aprenen res. Cert qu' ella diu que mentres
tinga las quatre mes ricas contentas ja ho té tot. Pero
aixó no deixa de ser un abús, porque tant ó mes que las
ricas, las pobras necessitan instruhirse pera ser bonas
mares de familia, y á compte de las pobras se li paga l'
assignació que percibeix, de modo que descuidant el de-
ber que te de instruhirlas—podrá ser tan devota com vul-
gui—pero comet una verdadera defraudació.

SABADELL, 24 de octubre

Com hi ha mon que no hi ha com viure pera veuren
de novas. Ab motiu de la vinguda del Cardenal Cas-
sanyas, els hi hauría donat gust assistir á una de las ses-
sions del Ajuntament pera sentir la *inspirada* veu de un
senyor concejal liberal, (d' estar per casa) enaltint la *vi-
da y miracles* del qu' es ara bisbe de Barcelona... Pero
vaja, no val la pena d' emplear mes espay en aquest as-
sumpto, donchs ja sabém que de brams d' ase no 'n puja
cap al cel.

Els *reconsagrats* están decidits á remenar las cireras
municipals, prometent que al ferho no 'ls gufa altre mó-
vil que l' bé de Sabadell. Aixís se desprén d' un mani-
fest publicat fa pochos díes, demanantnos que 's hi don-
guém una *ajuda* pera tan lloable empresa. No sé quin
efecte 's hi poden fer las *lavativas* pera anar al Muni-
cipi, donchs si hi van débils, vaja unas ganas com tin-
drán de preocuparse dels interessos de Sabadell! Pero
com que 's tracta dels interessos *comunals*, tal vegada l'
ajuda que demanan els vingui de perilla.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 28 de octubre

En us del seu dret y en defensa de sos interessos, els
traballadors de aquesta vila s' han coaligat resoltos á pen-
dre una part activa en las próximas eleccions muni-
cipals, y apoderarse del Municipi, á fi de organizar una
administració beneficiosa al poble treballador. Ab aixó
n' ha tingut prou el cacich del poble pera posarse de
acort ab alguns fabricants, els quals s' han prestat á
exercir sobre 'ls seus treballadors las mez escandalosas
coaccions: Y si bé es cert que alguns no han sortit enca-
re del terreno de las amenassas, no falta qui ha arribat
ja á vías de fet. El fabricant Sr. Puig y Font, després
de intimar fins á las donas y á las noyas treballadoras,
que recabessin de sos marits y pares respectius el com-
promís de votar la candidatura qu' ell indicaría, va tirar
punt en blanch al carrer á dos infelissas que no van tor-
narli una resposta prou satisfactoria. Coacció mes brut-
tal y asquerosa no s' ha comés may. La lley la castiga,
y si á Espanya, com á Fransa, hi hagués justicia pels
pobres, el Sr. Puig y Font se 'n faría deu pedras.

Aquí, en cambi, portant l' esperit d' explotació fins al
extrem de volguer disposar, no ja sols dels brassos, sino
fins també de la conciencia dels operaris, lo que logran
els industrials de la calanya del Sr. Puig y Font, es con-
citar els justos odís dels que, no per ser pobres assala-
riats, han de renunciar á exercir lliurement, com saben
y entenen, un dret polítich que la lley els reconeix. No
s' extranyi després de las consequéncias. Els atachs á la
dignitat humana, no tenen perdó.

¿SORT DE LA MORT!

DEL fet ja fa molts anys; tants, que ni 'ls per-
gamins anteriors á la invenció de l' escrip-
tura, ni 'ls incunables, ni las empolvadas
crónicas del temps de la picor, qu' es un
dels temps més antichs, né diuhen una pa-
raula; pero á pesar d' aixó, se sab positiva-
ment que la historia es certa. ¿Voleu que us la
conti?

Veus aquí que un día, empitada la Mort de tant
sentir dir per tot arreu pestes d' ella, y que «male-
hida siga la Mort,» y que «si no fos la Mort,» y que
«'ls diables s' emportin á la Mort,» va acabar la pa-
ciencia, y tris tras, se 'n aná á trobar l' Home.

—Escolta, «qué tens que dir de mí?
—¿Jo?...—va murmurar l' Home, no gayre satisfet
de la visita.

—Sí, tú. ¿Qué 't pensas qu' encare que no tinch
orellas no hi sento? Explicat, ¿en qué t' hi ofés?
Veyent qu' era inútil dissimular, l' Home va par-
lar ab tota franquesa.

—Estich cremat ab tú porque 'm matas els meus.
—¿Y qué?

—¿Cóm, y qué? ¿Qué vols dir que no es una cosa
altament desagradable? Si no fossis tú, la vida sería
una delicia.

—¿N' estás ben segur?
—Seguríssim: es la veu general.
—Perfectament: salut y pessetas.

Es dir, potser aixó de *pessetas* no va dirho, porque
en aquell temps no s' havían introduhit encare en el
sistema monetari; pero lo cert es que la Mort va des-
pedirse ab molta finura y l' home quedá encantat d'
haver sortit tan barato de la conferencia.

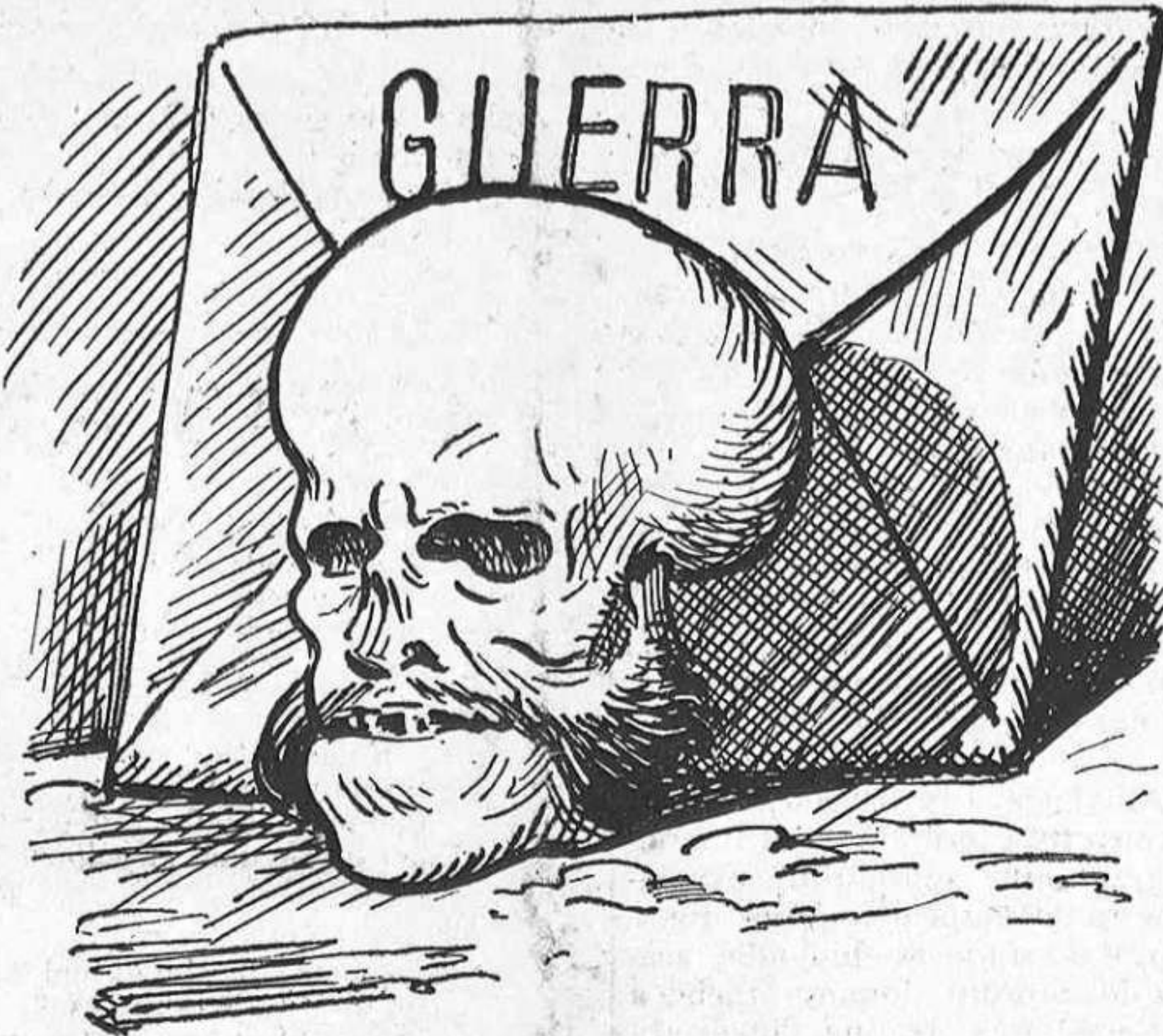
—Bueno—va dirse la Mort al arribar á casa seva:
—¿l' Home no 'm necessita? Donchs pleguém.

Y agafant la fals, no la inofensiva fals *segadora*,
que sóls dona *bons cops* nominals y en música, sino

Els morts que 'ns el fan carregar

Com á ganader, tal qual; com á ministre, infernal.

Aquest, si no fos aquí, ¿hont seria? A Sant Quintí.

El barrut de mes tabola que ha vist la terra espanyola.

Excepto 'l sou gran tupé, d' aquest ja no 'n queda ré.

obert encare prou la má, li tenen declarada una guerra á mort.

Pero 'ls que 'l odian sobre tot, son els senyors del Banch d' Espanya, per no haverlo vist prou propici á favorir els seus negocis escandalosos.

Y aquí á Espanya, ja se sap: ministre de Hisenda que topa ab aqueix *banch*, cau de bigotis y s' estrella.

L' arcalde de Vilanova, va ficar á la presó á un pobre venedor de periódichs, pel crim de anar cridant pels carrers de aquella població el títul de un article que deya: «*El monterilla villanovés.*»

Famosa era Vilafranca del Pana lés per sos exquisits borregos. Pero que s' desin els pastissers vilafrancués.

Avuy, á Catalunya no hi ha mes *borrego* que l' arcalde de Vilanova. Está vist que qui se 'ls posi á la boca se 'n farà las dent.

Pero, escolti, Sr. Socías: ¿No podría ficarlo dintre de un got de ví á veure si se 'ns *estovava* una mica?

En Romero Robledo, en Maura, en López Domínguez y 'l Duch de Tetuan persisteixen en la seva idea de realisar una concentrac.ó política.

Magnífich!

Ab la confabulació de aquests quatre fulanos s' augmentará ab un nou tuti el joch de la política espanyola.

Hi havia tuti de reys y tuti de caballs, y en lo successiu hi haurá ademés *tuti de sotas*.

Entre la festa dels Morts y que hi ha eleccions aviat, al cementiri, aquests días ¡quin barullo s' hi armará!

—Vaja, no hi ha que donarhi voltas: aquest cap no ha sigut may el meu.

¿Qué diuhen? ¿Qué han benelhit el carril del Tibidabo? ¡Ay! També ho va ser l' esquadra que varem perdre á Santiago.

Jo n' hi vist al món de planxas, tremendas, piramidals; pero com la de n' *Verdades*, no n' havia vist may cap.

Tóquila, señor Moret, tóquila, ha estat colossal! (Pero desseguit que 'l deixi, m' aniré á rentar las mans.)

Ahí vaig aná al teatro, avuy hi anat al Congrés: els cómichs van ferme riure, pero 'ls diputats.. ¡molt més!

Si 'l pastor, es á dí, 'l bisbe, va en cotxe per aquests móns, ¿qué té d' extrany que 'l remat s' esgarrihi y fassi 'l boig?

Per esmorzar, grans promesas; per diná, un munt d' ilusions; per sopar, mani qui mani, *palos* y contribuciones.

Quan jo vaig á confessar, el rectó aviat m' enllesteix; quan hi va la meua dona ¡quina calma, fills de Deu!

En el món tothom té aranyas: els richs, aranyas eléctricas; els pobres, aranyas vivas; las nacions, aranyas negras.

Noya, ó 'm tornas el meu cor, y 'm donas el *st* qu' espero, ó vaig á dí al señor jutje que has realisat un seqüestro.

El ví que bevém no es ví, el pa que menjém no es pa; per xó 'ls homes, en lloch d' homes, resultém uns caps cigranys.

L' Espanya es com un malalt que no té sanch á las venas, y á pesar d' aixó, 'l doctor ¡hala, vinga sangoneras!

La máscara de beato ja no més enganya als bobos: per xó es inútil que 't tapis, ¡te conozcol... ¡te conozcol!

Enguany hi ha bona cullita; pero, lo que penso jo: —¿Ja 'n tindré prou per pagar todas las contribuciones?

No tinch rahó, mes soch fort, y obro del modo que 'm sembla: vull imitar lo que fan lo que 'n dihém «grans potencias.»

Veyent la vida que 's donan, molts cops me dich: —¡Féste frare! Pero desseguida penso: —¿Y si vé un según Sant Jaume?

Jo tinch un libre hont hi apunto lo bo que 'ls polítichs fan: aixó sí, totas las fullas per ara las tinch en blanch.

Sí; ets un oradó admirable, tens párrafos molt brillants; pero, déixa't de retóricas: ¡quin día s' abaixa 'l pa?

Quan vèjis al cementiri á dur la corona als morts, no te 'n olvidis, recorda'ts que 'l día 10 hi ha eleccions.

L. WAT.

Consulta. La Sra. Regás está posantse cada día mes grassa. En la actualitat no pesa menos de 13 arrobas.

Un día troba al metje y li pregunta: —Digui, Sr. Doctor: creu que seria convenient l' us de la bicicleta? —Per vosté no dich que no; pero per la pobra bicicleta no m' atreviria á assegurarho.

En Pauhet ha entrat al servey de dos vells solteróns que físicament se semblan molt, un dels quals es sórt com una tapia.

Un día, creyent que tenia de havérselas ab el sórt, li diu entregantli unas cartas:

—Aquí tens el corren, animal! —Porta aquí— li respón l' amo—pero t' advertixo que 'l sórt no só jo; es el méu germá.

CARTA-XARADA

Gracia 10 de juliol de 1901
Sr. D. Miquel Llonch
Barceloneta.

Amich Miquel: Tinch el gust de convidarte al bateig d' una nena, de la qual seré padrí junt ab la Sra. *Total* diumenje á las deu.

La nena 's dirá *Tres-dos*. Espero no faltarás, puig la senyora padrina es molt *bres-hu* y també molt de la broma. Crech que será un bateig de primera.

Al mateix temps veurás un *prima-quarta-terça* de Vich, que m' hi portat la padrina.

Ton amich

JAUME ALTADILL

ANAGRAMA

—La teulada molt perilla puig s' ha trencat una *tot*.
—Home, *tot*, portin un' altra y arregis á gust l' adop.

J. COSTA Y POMÉS

TRENCA-CLOSCAS

A
D. MANEL PEROT

Ab aquestas llettras degudament combinadas formar el títol de un drama catalá.

EMANUELE

INTRÍNGULIS

Formar un nom que anantli trayent una lletra del darrera, dongui 'ls següents resultats: Primer: nom de home.—Segon: poble de Catalunya.—Tercer: un mes.—Quart: element del mon.—Quint: part del cos humá.—Sisé: consonant.

J. LIQUEM O.

GEROGLÍFICH

×
I
I

Brisa

ENRICH M. GRASSES

Caballers: Juan Cassi, Enrich Pujol, Albertet de Vilafranca, Albert Guiné, Pedro Bellana, G. Bonilla, C. Costa y 'n pelegrí segretari: Me haceis de reir D. Gonzalo!

Se li va espuntar la daga, y ara fa temps qu' está en vaga.

Caballers: A. Ribas Ll., Joseph Gorina Roca y Sisket D. Paila: No os podeis quejar de mí....

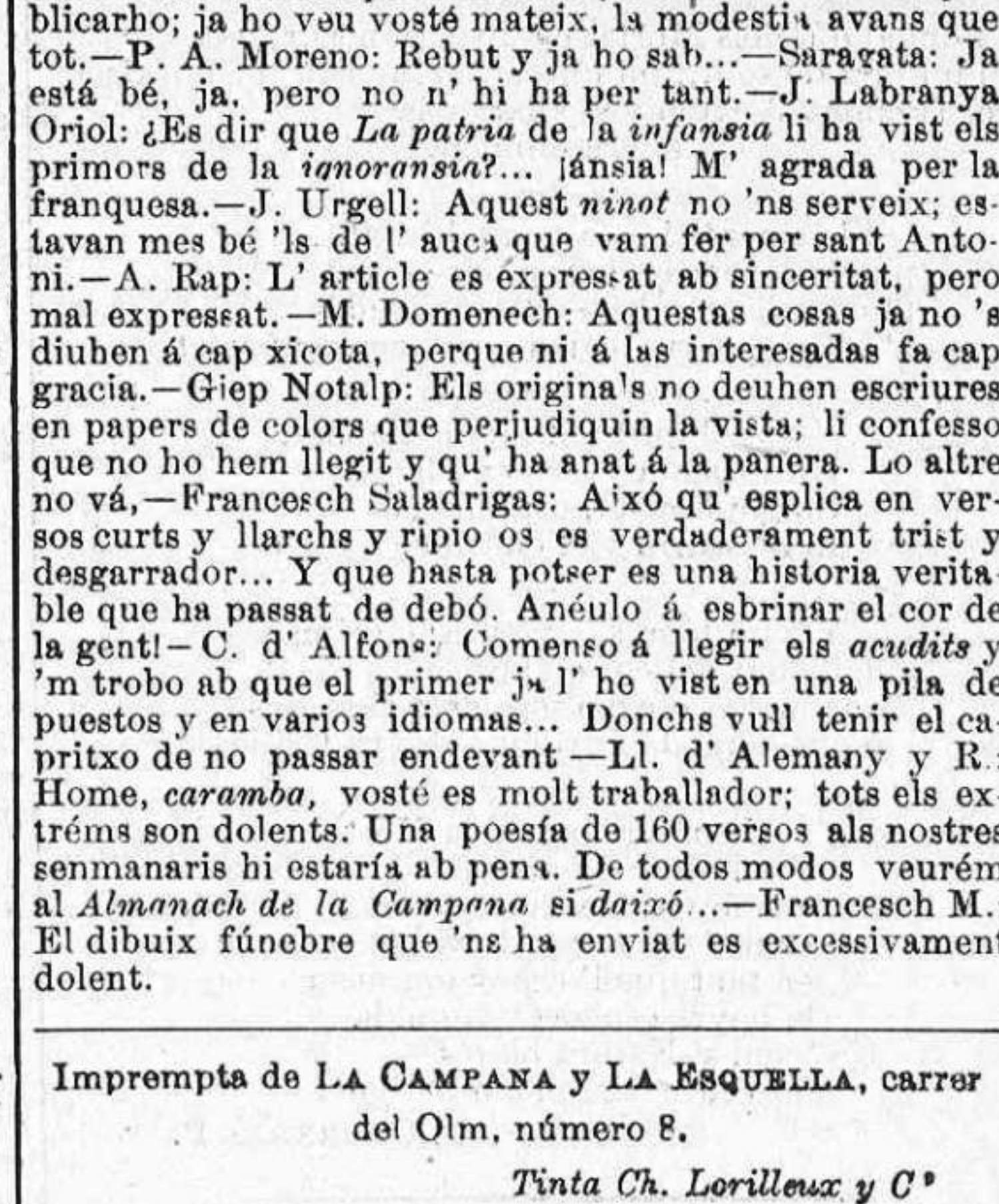
Caballer: Vicente Tiana: Aquests epítafs tindrán que guardarlos per l' any vinent.—Jaume Ferré: El seu sonet es d' aquells que tots els versos acaban en *nas* y a pesar de tot no hi trobém la punta; es género caducat.—

Serafi Finchs y Finít: La sal s' ha fet pels os, pels tomátechs y pels epigramas; quan aquestas tres cosas no van acompañadas de aquell amaniment no donan cap gust al paladar.—Una forquilla: Els epítafs que 'ns envia hauria de fé 'l favor de guardarlos per l' any que vé.—M. C. y Riera: Aquest *mort* no 'l carregarem nosaltres ni en aquesta *caada*.—F. Fort y Llef: Es impossible de tot punt complimentar la seva pretensió.—Andrésito: Algun epigramet y *pare V. de contar*.—Eudalt Sala: No tenen gens d' intenció y 'ls falta novetat.—

Pera Vall: Gracias pel cuidado, pero no 'ns está be publicarho; ja ho veu vosté mateix, la modestia avans que tot.—P. A. Moreno: Rebut y ja ho sab.—Saragata: Ja está bé, ja, pero no n' hi ha per tant.—J. Labranya Oriol: ¿Es dir que *La patria* de la *infancia* li ha vist els primers de la *ignorancia*?... ¡ánsia! M' agrada per la franquesa.—J. Urgell: Aquest *niot* no 'ns serveix; estavan mes bé 'ls de l' auca que vam fer per sant Antoni.—A. Rap: L' article es expressat ab sinceritat, pero mal expressat.—M. Domenech: Aquestas cosas ja no 's diuhen á cap xicotá, porque ni á las interesadas fa cap gracia.—Giep Notalp: Els origina's no deuen escriures en papers de colors que perjudiquin la vista; li confesso que no ho hem llegit y qu' ha anat á la panera. Lo altre no vá.—Francesch Saladrigas: Aixó qu' esplica en versos curts y llarchs y ripio os es verdaderament trist y desgarrador... Y que hasta potser es una historia veritable que ha passat de debó. Anéulo á esbrinar el cor de la gent!—C. d' Alfons: Comenzo á llegir els *acudits* y 'm trobo ab que el primer ja 'l he vist en una pila de puestas y en varios idiomas... Donchs vull tenir el capritxo de no passar endevant.—Ll. d' Alemany y R.: Home, *caramba*, vosté es molt treballador; tots els extrems son dolents. Una poesia de 160 versos als nostres semanaris hi estaria ab pena. De todos modos veurém al *Almanach de la Campana* si *daixó*...—Francesch M.: El dibuix fúnebre que 'ns ha enviat es excessivament dolent.

Impremta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8.

Tinta Ch. Lorillenz y C.

—Decididament, no surto. Fa una nit molt humida, y Deu nos en guard d' un refredat!...